

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 235

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 17 november 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Uitzonderingen op ontbossingsverbod - Ontheffingsprocedure

Onder ontbossen verstaan we iedere handeling waardoor een bos geheel of gedeeltelijk verdwijnt en aan de grond een andere bestemming of gebruik wordt gegeven. Bomen kappen in bos waarbij het bos bos blijft, is geen ontbossing maar is wel strikt geregeld.

In principe is ontbossen verboden in Vlaanderen, maar er gelden vier uitzonderingen op het ontbossingsverbod:

1. ontbossing met het oog op handelingen van algemeen belang;
2. ontbossing of verkaveling in zones met de bestemmingen woongebied of industriegebied in de ruime zin en zones die hiermee gelijk te stellen zijn;
3. ontbossing van de uitvoerbare delen in een niet-vervallen vergunde verkaveling;
4. ontbossing in functie van vastgestelde natuurdoelen op voorwaarde dat de ontbossing is opgenomen in een goedgekeurd natuurbeheerplan.

In deze gevallen kan men een omgevingsvergunning aanvragen samen met een voorstel tot boscompensatie. Na het verkrijgen van de omgevingsvergunning tot ontbossen met goedgekeurde boscompensatie, mag de ontbossing worden uitgevoerd.

Men kiest zelf op welke manier men compenseert. Dat kan door een bos opnieuw aan te planten op een ander perceel of door een financiële bijdrage te betalen. De overheid investeert die bijdrage om het bosareaal in stand te houden.

Voor het geval het buiten deze vier uitzonderlijke gevallen toch wenselijk zou zijn te ontbossen, kan uitzonderlijk gebruikgemaakt worden van de ontheffingsprocedure. Daarbij wordt een gemotiveerde aanvraag ingediend bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en beslist de Vlaamse minister van Omgeving of de ontheffing op het ontbossingsverbod wordt verleend. In de praktijk heeft de minister deze bevoegdheid gedelegeerd naar de administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Wordt de ontheffing verleend, dan moet de aanvrager van de ontbossing vervolgens een omgevingsvergunning tot ontbossing aanvragen en verkrijgen. Een omgevingsvergunning wordt enkel verleend als het boscompensatievoorstel is goedgekeurd door ANB.

1. Wat is de visie van de minister op de huidige procedure tot ontheffing?
2. Voor hoeveel hectare werden aanvragen tot ontheffing ingediend in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag het totaal aantal per jaar en opdeling naar:
 - a) provincie;
 - b) ruimtelijke bestemming van de te ontbossen percelen op het moment van de aanvraag.

3. Voor hoeveel hectare werden aanvragen tot ontheffing geweigerd in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag het totaal aantal per jaar en opdeling naar:
 - a) provincie;
 - b) ruimtelijke bestemming van de te ontbossen percelen op het moment van de aanvraag.
4. Graag de drie belangrijkste redenen van weigering per jaar.
5. Voor hoeveel hectare werden aanvragen tot ontheffing goedgekeurd in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag het totaal aantal per jaar en opdeling naar:
 - a) provincie;
 - b) ruimtelijke bestemming van de te ontbossen percelen op het moment van de aanvraag.
6. Na goedkeuring van de ontheffing: voor hoeveel hectare werden omgevingsvergunningen tot ontbossing ingediend in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag het totaal aantal per jaar en opdeling naar:
 - a) provincie;
 - b) ruimtelijke bestemming van de te ontbossen percelen op het moment van de aanvraag.
7. Na goedkeuring van de ontheffing: voor hoeveel hectare werden omgevingsvergunningen tot ontbossing geweigerd in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag het totaal aantal per jaar en opdeling naar:
 - a) provincie;
 - b) ruimtelijke bestemming van de te ontbossen percelen op het moment van de aanvraag.
8. Graag per jaar de drie belangrijkste redenen van weigering.
9. Na goedkeuring van de ontheffing: voor hoeveel hectare werden omgevingsvergunningen tot ontbossing goedgekeurd in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag het totaal aantal per jaar en opdeling naar:
 - a) provincie;
 - b) ruimtelijke bestemming van de te ontbossen percelen op het moment van de aanvraag.
10. Voor hoeveel hectare van de goedgekeurde omgevingsvergunningen tot ontbossing na een goedgekeurde ontheffing diende een financiële bijdrage te worden betaald in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag voor ieder jaar en elke provincie:
 - a) totaal aantal hectare;
 - b) totale financiële bijdrage;
 - c) gemiddelde compensatiefactor.
11. Voor hoeveel hectare van de goedgekeurde omgevingsvergunningen tot ontbossing na een goedgekeurde ontheffing werd geopteerd voor een compensatie in natura in 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019? Graag voor ieder jaar en elke provincie:
 - a) totaal aantal hectare;
 - b) totaal aantal hectare gecompenseerd;
 - c) gemiddelde compensatiefactor.
12. Hoe evolueren bovenstaande cijfers doorheen de jaren?
13. Op welk vlak dient bijgestuurd te worden? Via welke initiatieven?

ANTWOORD

op vraag nr. 235 van 17 november 2020

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. De procedure inzake ontheffingen is heel eenvoudig en er doen zich in de praktijk geen noemenswaardige problemen voor. Over het principe van deze figuur kunnen vanuit een theoretische benadering wel enkele vragen gesteld worden. In de natuurwetgeving is een dubbele vergunningsplicht waarbij een verbod geldt op Vlaams niveau én een specifieke vergunningsplicht die meestal op lokaal niveau wordt afgehandeld, niet zo uitzonderlijk. Hetzelfde principe bestaat ook inzake de bescherming van vegetaties, meer bepaald de zogenaamde "verboden te wijzigen vegetaties" zoals heiden, duinvegetaties, moerassen en waterrijke gebieden. Het is immers zo dat de verboden in het natuurbehoudsrecht zelden absolute verboden zijn. De constructie is zo opgebouwd dat op het verbod steeds een ontheffing of afwijking kan worden aangevraagd. Vaak is het dan zo dat om de eigenlijke activiteit vergund te krijgen, er nog eens een specifieke vergunning vereist is. Dit is zo opgezet om het behoud van deze vegetaties in grote mate te kunnen garanderen. Inzake ontbossingen is dat in de Vlaamse wetgeving de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. Deze wordt veelal door lokale besturen behandeld. Dat is de reden waarom ontheffingsprocedures op zich eenvoudig zijn. Belangrijke stappen in een vergunningsprocedure, zoals het inschatten van milieu impact, het raadplegen of consulteren van de bevolking, adviezen en een specifieke beroepsprocedure zijn niet aanwezig in de procedure voor ontheffing op het ontbossingsverbod omdat een ontheffing van dit verbod op zichzelf nooit tot uitvoeren van de ontbossing kan leiden. In de periode 2015-2019 wordt jaarlijks gemiddeld gezien c. 265 ha ontbossing vergund (cijfers obv vergunnigen die door de vergunningverleners worden aangeleverd aan Agentschap voor Natuur en Bos) terwijl in dezelfde periode er ontheffing van het ontbossingsverbod werd gegeven voor gemiddeld c. 44ha. Dit betekent dus dat in de overgrote meerderheid van de vergunde ontbossingen (> 80%) het ontbossingsverbod niet geldt.
2. De data van de ontheffingen worden bijgehouden in een accessdatabank. Een overzicht van de verleende en geweigerde ontheffingen, die samen het totaal aan aangevraagde ontheffingsdossiers weergeven, vindt u terug als antwoord op SV 344 en SV 348. Het overzicht van de verleende ontheffingen opgesplitst naar ruimtelijke bestemming vindt u terug in het antwoord op SV 921.
3. Zie antwoord op vraag 2
4. Er wordt geen systematisch overzicht van de reden van weigering bijgehouden in de betreffende databank voor ontheffingen. Maar op basis van expert judgement kan meegegeven worden dat de drie meest voorkomende redenen van weigering zijn:
 - De geplande ontbossing niet verenigbaar is met de ruimtelijke bestemming
 - De belangrijke/hoge ecologische en landschappelijke waarde van het bos
 - Het doorbreken of wegvallen van de bufferfunctie of de stapsteenfunctieDeze redenen zijn vrij constant en wijzigen dus niet van jaar tot jaar.
5. Zie antwoord op vraag 2.

6. Het overzicht van de omgevingsvergunningen tot ontbossing in de periode 2015 tem 2019 wordt gegeven in het antwoord op uw vraag SV 234.
De directe koppeling tussen ontheffing en aanvraag tot omgevingsvergunning is niet mogelijk omdat het goedkeuren van een ontheffingsaanvraag en het adviseren van een omgevingsvergunning tot ontbossing twee aparte dossierstromen zijn. Bovendien worden de data m.b.t. ontheffingen opgeslagen in een accessdatabank en de ontbossingsdata in een sharepointomgeving, hetgeen ruimtelijke koppeling (GIS-Overlay) niet direct mogelijk maakt.
Uiteraard is het zo dat elke ontbossing in andere bestemmingscategorieën dan woon- en industriegebied, is voorafgegaan door een goedkeuring van de ontheffing op het verbod tot ontbossen.
7. Zie antwoord op vraag 6.
8. De vergunningverlenende overheid is diegene die beslist of een omgevingsvergunning tot ontbossing wel of niet wordt toegekend.
9. Zie antwoord op vraag 6.
10. Zie antwoord op vraag 6.
Alle beschikbare informatie is verwerkt in het antwoord op uw SV 234.
11. Zie antwoord op vraag 6.
Alle beschikbare informatie is verwerkt in het antwoord op uw SV 234.
12. Zie antwoord op vraag 2.
In de periode 2015 tem 2019 variëren de cijfers tussen 30,87 ha en 66,82ha. Het is niet mogelijk om hier statistisch relevant uitspraken te doen over de evolutie.
13. Gegeven de verhouding tussen het areaal waarvoor jaarlijks een ontheffing op het verbod tot ontbossen wordt verleend en het areaal waarvoor jaarlijks een ontbossing wordt vergund (zie antwoord op vraag 1), lijkt het dat een eventuele bijsturing niet op het niveau van de ontheffing dient te gebeuren.